

ἀγαθὰ ἐπίρρ. *Ηπ.* (Κόνιτσ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός.

Ἡρέμως, ἡσύχως: *Κρέν'* ἀγαθὰ ἀγαθὰ (*κρέν'* = ὁμιλεῖ). Συνών. ἀγαθὸν τούτοις, σιγά.

ἀγαθὰ τά, *Ανδρ.* Βιθυν. *Ηπ.* Θήρ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κέρκ. Κεφαλλ. Μακεδ. (Σιάτ.) Παξ. Πελοπν. (Άρκαδ. Δημητσάν. Λακων.) Πόντ. (Κοτύωρ.) κ. ἀ. ὕαθὰ Πόντ. (Κοτύωρ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀ γαθά.

1) Αφθονα προϊόντα, κατ' ἔξοχὴν τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, χρήματα κττ. τὰ εἰς εὔζωίαν καὶ εύτυχίαν συντείνοντα, ὃ πλοῦτος ἐν γένει *Ανδρ.* Βιθυν. *Ηπ.* Θήρ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κεφαλλ. Μακεδ. (Σιάτ.) Παξ. Πελοπν. (Άρκαδ. Δημητσάν. Λακων.) Πόντ. (Κοτύωρ.) κ. ἀ.: "Ολα τ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου νὰ μοῦ δώσῃς δὲ δέχομαι" Άρκαδ. "Εχει πολλὰ ἀγαθὰ Λακων. Νὰ τὰ χαίρεσαι τ' ἀγαθά σου!" (εὐχὴ) Άρκαδ. || Φρ. "Εχει δλα τ' ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ Παξ. "Εχει τὰ καλὰ καὶ τ' ἀγαθά του (ὅτι ἀν ἐπιθυμήσῃ) αὐτόθ. || Συνεκδ. ἐπὶ ἀφθονίας παντὸς ὑλικοῦ ἀγαθοῦ: Φρ. Σήμερα εἰχαμε τ' ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ (ἐπὶ δαψιλοῦς καὶ πλουσίας τραπέζης) Κεφαλλ. *Εἶναι* 'ς τ' ἀγαθά του (είναι ὑπερευχαριστημένος ἐκ τῆς θέσεώς του) αὐτόθ. *Εἶναι* μέσα 'ς τ' ἀγαθά της Άρκαδ. *Ηέρε* τ' ἀγαθὰ τοῦ ψυχῆς του Βιθυν. "Ηπέρασα τ' ἀγαθά μου (διῆλθον τὴν περιόδον τῆς εύτυχίας μου) Θήρ. *Ηέρε* τ' ἀγαθά του (τὴν ἀνεσιν, τὴν εὔζωίαν) Λακων. *Ηιραύησεν* τ' ἀγαθὰ τῆς ζωῆς του (εἰρων. ἐπὶ τοῦ ὑποστάντος τὰ πάνδεινα) *Ανδρ.* *Τέλεια ἀγαθά!* (ἐνν. νὰ ἔχης. Εύδαιμόνει κατὰ πάντα. Εὐχὴ) Σιάτ. *Τ'* ἐφτὰ ἀγαθὰ καὶ τῇ πουλλί τὸ γάλα (τὸ ἄκρον ἀντον τῆς εύτυχίας) Κοτύωρ. *Η σημ. αὕτη* ἡδη παρὰ μεταγν. Πβ. Λουκ. Εὐαγγ. 12,18 «καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μεῖζονας οἰκοδομήσω καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὸν σῖτον καὶ τὰ ἀγαθά μου καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου, ψυχῇ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά, ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου». 2) Αγροτικὴ περιουσία συνισταμένη εἰς ἀμπελῶνας, ἐλαιῶνας κττ. Κέρκ.

Ἀγαθάγγελος ὁ, σύνηθ.

Ο συγγραφεὺς τοῦ προφητικοῦ βιβλίου «Οπτασία Ἀγαθαγγέλου» ἢ «Χρησμός, ἵτοι προφητεία τοῦ μακαρίου ιερομονάχου Ἀγαθαγγέλου» καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, εἰς τοὺς χρησμοὺς τοῦ ὅποιου ἐπίστευε πολὺ ὃ Ελληνικὸς λαὸς κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας ἔνθ' ἀν.: Φρ. Τὸ λένε τὰ χαρτά μας κε δ Ἀγαθάγγελος (λέγεται πρὸς ἐπιβεβαίωσιν καὶ στήριξιν τῆς ἐλπίδος περὶ ἀτελευθερώσεως τῆς Ελληνικῆς φυλῆς) πολλαχ.

ἀγαθάγρα ἡ, Κῶς ἀαθάγρα Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-άγρα, περὶ ής ίδ. ΓΧατζιδ. Γενικ. Γλωσσ. 305.

Ἐνήθεια, βλακεία ἔνθ' ἀν.: "Εχει λίην ἀαθάγρα (λίην = δλίγην) Κάλυμν. Συνών. ἀγαθότη 2, ἀγαθούκλιά, ἀγαθωμάρα, ἀγαθωσύρη 2, ζαβωμάρα, κουταμάρα.

ἀγάθας ἐπίθ. Κῶς Θηλ. ἀγάθα Κάλυμν. Κῶς κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός. Ο μετασχηματισμὸς κατὰ τὸ συνών. βλάκας.

Ανόητος, εὐήθης, μωρὸς ἔνθ' ἀν.: *Τὸν ἀγάθα, τι πῆγε κε ἔκαμε!* Κῶς *Εἶν'* ἀγάθα ἡ καημένη! αὐτόθ. "Ει ἀγάθα, ποῦ ξενοιστησεις το' ἐν ἀκούεις!" (ποῦ ἀφηρέθης τὸν νοῦν

καὶ δὲν ἀκούεις) Κάλυμν. Συνών. ἀγαθιάρις, ἀγαθόπουλος, ἀγαθὸς **Α 3**, ἀγαθούκλης, ἀγαθούλης, ἀγαθωτὸς **2**, κουτός, χαζός. Πβ. ἀγαθομαρία, ἀγαθομαροῦσα, ἀγαθομηλιά.

ἀγάθεμα τό, ἀμάρτ. γάθεμα Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγαθεύω.

Περισπασμός, ἀφαιρεσις τοῦ νοῦ, ἔλλειψις προσοχῆς: "Ει γάθεμα, μιλοῦν τον το' ἐν ἀκούει! Γάθεμα ποῦ ἔχει! Εἴντα ναι φτὸ τὸ γάθεμα μέσο' τη μέση τοῦ δρόμου! Συνών. ἀγαθεμός, ἀφηρημάδα.

ἀγαθεμδς ὁ, ἀμάρτ. γαθεμός Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγαθεύω.

Περισπασμός τοῦ νοῦ, ἔλλειψις προσοχῆς: "Ει γαθεμό ποῦ τὸν ἔχει! Συνών. ἀγάθεμα, ἀφηρημάδα.

ἀγαθεύω Κῶς Χηλ. — Λεξ. Περιδ. Λεγρ. ἀγαθεύον Σάμ. ἀαθεύω Κάρπ. γαθεύω Κάλυμν. Κῶς κ. ἀγαθεύω Κάλυμν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός.

1) Περισπῶμαι, ἀφαιροῦμαι τὸν νοῦν, ἔξισταμαι Κάλυμν. Κῶς Σάμ. κ. ἀ. — Λεξ. Περιδ.: Αὐτὸς δ ἀνθρωπος γάθεψε Κάλυμν. *Ηγάθεψα* τὰ θωρῶ τὰ θάματα ἐκεῖνα Κῶς *Τί* ἐπαθεῖς ἔκει, ἀγάθεψε; αὐτόθ. *Ιμεῖς* ἀγαθέψαμι κι τοὺν ἀκούαμι κ' ἔλι (τὸν ἡκούομεν ἔκθαμψοι διμιοῦντα) Σάμ. *Γαθεμένος* ἀνθρωπος Κῶς *Κεῖνος* ζαλισμένος μὲ τοῦ νύπνου τὴ βίνθιδι καὶ γαθεμένος μὲ τοῦ φαρμακωμένου γαλάτον τὴν ιδέαν ἐθαρροῦσε πᾶς τοῦ τὸ δαλεύγανε (τὸ κορμίν του δηλ.). οἱ δικύλοι νὰ τὸ φάνε (ἐκ παραμυθ.) Κῶς. β) Φαίνομαι ως βλάξ, μωραίνω, ἀνοηταίνω Κάλυμν. Κάρπ.: *Ἐν τοτε* ξέρεις τὸν δεῖνα, κείνον ποῦ γαθεύει; Κάλυμν. Φαίνεται πᾶς ἀαθεύει Κάρπ. 2) Καταλαμβάνομαι ὑπὸ νύπνου ἀρχῆς νὰ κοιμῶμαι Χηλ.: *Ἐκεῖ ποῦ ἀγάθεψα τινάχτηκα.* Συνών. ἀποκαρώνω, βυθίζομαι, καρώνω.

ἀγαθιάρις ἐπίθ. Ιων. (Σμύρν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-άρις.

Μωρός, ἡλίθιος: *Εἶν'* ἔνας ἀγαθιάρις! Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀ γάθας.

ἀγαθό τό, Κοήτ. Πελοπν. (Βασαρ. Λακων. Μάν.) κ. ἀ. ἀγαθὸς ὁ, Κοήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός. Ο ἀρσ. τύπ. ίσως κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσ. βούζον νας ἡ γιάθονας.

Κατ' εὐφημισμ. 1) Πᾶς ἐν γένει δοθιὴν Πελοπν. (Βασαρ. Μάν.) κ. ἀ.: "Αμα βγάλη κάνεις τὸ ἀγαθὸ 'ς τὸ χέρι, τὸ βαστᾶν μέσα 'ς τὸ καφτὸ νερὸ Βασαρ. *Ἐβγαλε* ἀγαθὸ 'ς τὴ μύτι Μάν. Συνών. βγαλτό. 2) Δοθιὴν φυόμενος συνήθως ὑπερθεν τῶν οὐλων τῆς ἀνω σιαγόνος Κοήτ. 3) Τὸ ἐρυσίπελας Πελοπν. (Λακων. Μάν.): *Ἐβγαλε* ἀγαθὸ Μάν. Συνών. ἀνεμοπύρωμα, πυρό. 4) *Ἐκζεμα* τοῦ δέρματος Πελοπν. (Λακων.)

ἀγαθόγνωμος ἐπίθ. ΙΒλαχογιάνν. Λόγοι κι Ἀντίλογ. 49.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ γαθός καὶ τοῦ οὐσ. γνώμη.

Ο ἔχων γνώμην ἀγαθήν, ἀγαθός, καλός: *Γίγαντας* ἀγαθόγνωμος ἀφινετὰ τὸν φείγη λίγη λίγη ἡ δύναμι του, δυως φύλαγε στεργή καὶ τὴν ἐκδίκησι του. Συνών. καλόγνωμος.

